

ABONAMENTUL:

Un an	200 L
6 luni	100 L
3 luni	50 L

Redacția și administrația Arad,
Bulevard. Regina
Maria 12. Etaj I.

Trîbul Nouă

Organ al Partidului Național-Liberal.

Anul IV. — Nrul 43

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

Arad 2 Octomvrie 1927.

In clipa in care magnații unguri ne insultă la Geneva, noi împroprietărim țărani unguri, la Apateu. Aceasta se întâmplă abia după opt ani dela răfuială!

Cei cari mai au un dram de conștiință nepărtinitoare — să judece!

Împroprietărirea dela Apateu.

1057 țărani sunt împroprietăriți cu peste 5000 jugăre. Peste 300 țărani unguri primesc pământ dela statul român, în timp ce magnații, frații lor de dincolo de Tisa, protestează împotriva noastră la Liga Națiunilor.

Duminecă 25 Sept. s-a desfășurat la Apateu marea sărbătoare a împrietăririi țăranilor îndreptățiți din comunele Apateu, Satul nou, Șomoșcheș etc.

La 5-600 m. spre sud de Apateu organizatorii serbării au ridicat un admirabil arc de triumf iar pe țarina din stânga șoselei au improvisat un adăpost de verdeață sub care oficialitatea și toți invitații au asistat la oficierea serviciului divin. Jur-împrejurul acestui cort o mulțime de aproape 4000 țărani, veniți de prin toate comunele învecinate, în straie de sărbătoare, au ținut să ia parte la desfășurarea serbării.

Sosirea D-lui prefect *Georgescu* și a însoțitorilor săi din Arad este primită cu entuziaste ovații. Rând pe rând sosesc în automobile D-nii: prefect al județului *I. Georgescu* cu D-na, senatorii: *A. Demian*, *S. Ispravnic Dr. Ciuhandu*; deputații: *Al. Lazăr* (Chișineu) cu D-na, *Dr. Ursu*, *N. Episcopescu*, *Gh. Pleș*, *Adam Iancu* apoi D-nii *Tăuceanu* (Chișineu) cu D-na, *Lt. Col. Dimitriu*, *av. Ath. Mărculescu*, *av. N. Păușești*, profesor *Al. Constantinescu*, revizor *Olariu*, *I. Vulpe*, *Jud. Orezeanu*, *H. Constantinescu* Consilier agricol, *Aurel Balica*, secretar, *Gh. Hentzu*, delegat al Ministerului, *Căp. Cătană*, avocat *Popovici*, *Boariu*, *Popa* cu Dna și D-ra, *D-na Botașiu*, *N. Mișcuța*, *Rosch*, etc. etc. Prim-pretorii *Onea* (Ineu) și *Bejan* (Chișineu) au avut în grije buna orânduială a treburilor și dejunul oaspeților, greutatea de care s'au achitat mai mult decât onorabil.

La 10½ dim. începe sub umbrar serviciul divin oficiat de preoții ort. *Popovici*, *Căpitan* și *Bolg Simion* asistați de preot. rom. cat. *Bozok*. Răspunsurile liturgice le-a dat un inimos cor de flăcăi localnici.

După slujba religioasă ia cuvântul cel dintâi *părintele Căpitan*, care arată că 25 Sept. va rămâne o dată istorică întrucât azi se împlinește dorința țăranilor pentru cari Coșbuc a cerut cu atâta frumoasă vehemență pământ.

Pământul acesta este scump și sfânt pentru că e răscumpărat cu lacrimile și sângele celor dragi

„D-zeu să binecuvinteze glia care azi trece pe veci în stăpânirea voastră, să fie binecuvântată munca și casa voastră”.

Toată lumea, începând cu demnitarilor și sfârșind cu ultimul copil de sătean freamătă și se închină când preotul glăsuiește sacerdotal creștinescul „D-zeu să-l ierte pe marele Ferdinand, cel care a dat țăranilor prima brazdă de pământ”.

După urează pentru *Ion Brătianu* marele reformator și pentru prefectul *Georgescu*, „tatăl județului” părintele Căpitan își încheie cuvântarea cu „Să trăiască M. S. Regele Mihai” la care întreaga adunare răspunde cu urale.

Judecătorul *Orezeanu* citește sentința prin care declară împroprietăriți în numele legii pe toți cei trecuți în tablourile de împroprietărire și anume:

Apateu 576 locuitori, teren arabil; Satul nou 267 locuitori, teren arabil; Apateu 214 locuitori, loturi de casă.

După aceasta ține o scurtă dar simțită cuvântare prin care îndeamnă pe noii împroprietăriți la muncă și la respectul legilor.

După cuvântarea d-lui *Orezeanu*, săteanul *Vasile Malița* se apropie de prefect și vorbind încet, trăgănat dar adânc simțit, mulțumește în numele împroprietăriților — guvernului și reprezentanților săi pentru bucuria ce au produs-o în peste o mie de familii.

Apoi vorbesc pe rând d-nii *Deputat Al. Lazăr* (Chișineu) care insistă asupra laturei politice a acestei împroprietăriți; *Deputat N. Episcopescu* arătând importanța istorică și națională a reformei agrare în general și a acestei împroprietăriți în deosebi, și — încheie seria cuvântărilor *Prefectul I. Georgescu* care arată covârșitoarea însemnătate socială a împroprietăriții, evocând în cuvinte emoționate figura marelui Rege dispărut. Apoi termină cu însuflețire:

„Glia și țarina au fost mama voastră a celor de pe-aici. Amar de vreme ați fost ținuți departe de ea. Acum îi sunteți iar la sân. Iubiți-vă mama, vrednici țărani, închinați-vă memoriei marelui Rege Ferdinand I și iubiți pe acei guvernanți cari vă dă ocazie să trăiți liberi și să vă desvoltați nestingheriți bunăstarea materială”

Ultimele cuvinte ale D-lui prefect au fost acoperite cu urale. După aceasta prefectul *Georgescu* urmat de ceilalți invitați înfinge cu putere sapa plugului și trage prima brazdă în țarina locuitorului *Gh. Purțan* aflată chiar pe locul unde s'a consfințit împroprietărirea.

Apoi a dat ordin notarului să cheme pe toți cei cari au vre-o plângere sau vre-o reclamație de făcut și, încunjurat de toți parlamentarii prezenți, a ascultat o oră și jumătate necazurile locuitorilor luând măsuri imediate sau făgăduind tot sprijinul, acelor cari aveau vre-o cauză dreaptă.

La 1½ ore oaspeții pornesc în automobile escortate de bandieri spre Apateu unde se servește masa aranjată din vreme de prim pretorul *Onea* din Ineu. Au participat la masă și unii săteni împroprietăriți precum și mulți dregători ai satelor. La 3½ dupăce vre-o opt codane oferă *D-nei Georgescu* și tuturor parlamentarii prezenți câte-un stergar drept amintire, preotul rostește rugăciunea de mulțumire și luându-și rămas bun dela gazde, oaspeții, parlamentarii și autoritățile au pornit fiecare spre casele lor.

Serbarea împroprietăriții dela Apateu, va rămâne neștearsă în amintirea tuturor — români și minoritari — cari au luat parte la ea.

Logofătul *Simion*.

Pentru domnul administrator financiar.

Ne permitem să atragem atenția domnului administrator financiar asupra mizerabilei înfățișări pe care o au bancnotele de 20 și 100 lei aflate în circulație. Sunt niște zdrențe atât de impetice încât, ierte-ni-se cuvântul, ți-e scârbă să le atingi.

O astfel de zdreanță ne-a pus sub ochi zilele acestea un profesor minoritar. A privit-o în lumină și pe o parte și pe cealaltă ținând-o numai cu unghiele a două degete, de extremitatea unui colț. Apoi și-a spălat mâinile.

Mi-a crăpat obrazul de rușine! Și m'am gândit că domnul administrator financiar care ne execută cu atâta strășnicie când e vorba să plătim impozitele anticipat, care achită salarii în monedă de 1 și 2 lei obligând pe salariați să plătească și sacii în care transportă chilogramme de metal, și care ne axfiază zilnic cu circularile dumisale, — ar putea să ia igienica și... patriotică măsură de a nu mai tolera răspândirea microbilor prin astfel de otrepe și a nu mai terfeli marca țării pe sub ochii plini de ironie ai minoritarilor.

Hai, domnule administrator financiar, ce zici?

Ion Părlitu.

Sfichiuri...

Campania Rothermere nu s'a încheiat încă. În schimb la Budapesta s'a încheiat cu un grup englez un contract de 72 milioane coroane aur, împrumut despre care conducătorul socialist ungur Paver, spune că este o adevărată panama.

Panama-nepanama, Budapesta știe să-și plătească gras simpatiile.

Celebra fântână miraculoasă de la Smeeni pe care imaginația unui redactor al *Universului* și „junetea” prefectului de Buzău au înzestrat-o cu toate calitățile apei neîncepte din basmele noastre, a fost închisă de ... consiliul de igienă al județului Buzău.

Dar cum rămâne cu „minunea dela Lourdes” — vorba prefectului — și cu „întoarcerea la misticismul (a nu se citi misticismul) național” — vorba gazetarului, conferențiar al casei pentru cultura poporului. *Papistaș*.

Vulgaritățile stilului oficial.

Ministerul Instrucțiunii a trimis tuturor direcțiilor școlare o adresă — No. 115833 din 10-IX-1927 — prin care îndeamnă direcțiunilor respective să cinstescă în mod deosebit, la începutul anului școlar, memoria marelui Rege Ferdinand I.

După ce dă oarecari indicații privitoare la desfășurarea acestor comemorări — care n'ar fi trebuit să fie deloc seci — și dupăce subliniază apologetic imensa personalitate a Marelui Dispărut, ministerul binevoiește a găsi de cuviință să încheie astfel:

„Nu vom să turburăm amintirea pioasă a marelui Rege defunct, care ne inspiră aceste povești, pentru a face cu această ocazie aluziuni la anumite scăderi și slăbiciuni, ce se constată din nefericire, la unele din organele școlare noastre, sub raportul regularității îndeplinirii datoriei nici nu găsim că este aci locul a arăta că suntem hotărâți a aplica, în atari cazuri, fără nici o cruțare, severele sancțiuni ce ne pune la dispoziție legea (corect ar fi: CE NILE PUNE.) Intențiunea noastră a fost numai a lega amintirea celei mai înalte din virtuțile marelui dispărut, de cea mai înaltă dintre îndatoririle ce ne impune momentul” (SIC, IDEM.)

Părerea noastră este că a asocia în aceeaș adresă îndemnul pentru evocarea figurei celui mai iubit Rege dintre Regi, cu brutiluleli transparente și mar ales cu hotărârea de „a aplica în atari cazuri, fără nici o cruțare, severele sancțiuni ce ne pune la dispoziție legea” este atât de antipedagogic și atât de... puțin elegant (preferăm eufemismul) încât ne miră cum d-l ministru Dr. C. Angelescu a putut iscăli o asemenea adresă.

Conferință catihetică.

În ziua de 23 Septemvrie s'a ținut conferința catihetică a preoților din *protopopiatul Aradului* sub președinția P. C. Părinte Protopop Traian Vălianu. Au fost prezentate și citite 6 lecții din studiul religiei, ale căror teme au fost date Ven. Consiliu Eparhial. Aceste lecții au fost lucrate de

preoții Dr. Ioan Felea, Ioan Marșieu, Corneliu Vuia, Florea Codreanu, Remus Oancea și Caius Turicu.

Atât lecțiile, cât și recenziile precum și discuțiile ce-au avut loc, au ținut conferința la un nivel înalt. Preoții s'au depărtat înălțați sufletește și cu prețioase învățăminte dela această conferință.

BISERICA

Chestiunea sectelor religioase.

Discuții publice, cu caracter religios survin la noi foarte rar. Scopul expunerilor noastre nu este de a provoca asemenea discuții, ci mai mult de a sparge indiferentismul provincial al cercurilor superioare ale clerului Bisericii noastre naționale, și de a-i arăta, că rău face când se complăce într-o atitudine de inaniție confortabilă, într'un timp când este atât de făcut.

Progresul general, pe teren științific (care periclitează atât de mult terenul religiei), face pași uriași, cu adânci urmări pe terenul economic. Înfrățirea vieții se schimbă în toate nuanțele ei depe o zi pe alta, până la nerecunoaștere. Religia, pentru a nu-și pierde terenul, va trebui să țină mereu pas cu aceste transformări. În ajungerea acestui scop se cer eforturi mai apreciabile, și tocmai aceste eforturi am dori să le vedem în activitatea Bisericii noastre gr.-or. și special în cele ale preoției Diecezei Aradului.

Se vorbește mult de sectele religioase, pentru a căror combatere s'a dezvoltat o activitate, care cantitativ ar fi trebuit să dea roade mai bune; calitativ însă a dat numai pe cele ajunse. Cauza ineficienței acelei activități o găsim nu numai în mijloacele birocratice folosite pentru combaterea sectelor, ci, credem noi a fi, în judecarea greșită a însuși fondului chestiei.

A denunța sectele ca și unele oarbe a unor organe externe de propagandă subversivă contra statului, solicitând concursul administrației și a justiției pentru suprimarea lor, poate fi considerat ca un mijloc ieiuitic de luptă, însă recurgând la acest procedeu nu s'a soluționat problema. Ba brutalitatea acestui mijloc de suprimare a sectelor, poate avea efect numai la aparență, iar în ascuns să producă contrarul celui dorit, cum de regulă s'a întâmplat și în trecut în chestiuni religioase în cazuri analoge. A răspândi un potop de broșuri de propagandă, când în acest colț de țară se cetește în general, atât de puțin — este o activitate de birou. Aceasta activitate în cel mai bun caz poate pricinui autorului broșurilor iluzia și mulțumirea sufletească a datoriei împlinite. Broșurile singure nu vor avea darul de a readuce la matcă, pe credincioșii pierduți de biserica gr.-or. Tot asemenea nici pastoralele, fie ele capodopere de stil și de scripitoare elocință, — nu vor da rezultate mulțumitoare.

Formele celebrării cultului sunt arhaice, limba cârților sfinte de multe ori întortocheată și neînțeleasă, însuși serviciul divin sec și lipsit de evlavie; interpretarea cuvântului biblic slabă, iar textul rugăciunilor neîngrijit și de multe ori naiv; ele însă fără farmec religios. Acestea sunt observațiuni generale, cu privire la confesiunea noastră și la celebrarea serviciului divin, — și în cari se găsește o bună parte din motivele suferinței, cari dau naștere sectelor. Tocmai faptului, că nu avem personalități mai complexe și emancipate în sinul clerului este de a se atribui constatarea că nu se dă naștere unei acțiuni reformatoare în Biserica noastră. Dacă s'ar ivi un al doilea caz al bisericii „Cuibul cu Barză” din București, însă mai bine organizat și condus de un preot mai stăpân pe gândul și voiața sa, — veți vedea, ce efect o să producă, chiar și în sinul

populației rurale, de altcum atât de conservativă!

La nașterea sectelor mai contribuie și slăbiciunea preotului local, *căci țaranul nostru confundă preotul cu biserica.*

Intre sectari sunt mulți oameni cu o judecată foarte ordonată, ceea ce ne îndreptățește a crede, că acești oameni simpli, dar stăpâni pe judecata lor, — nu primesc răspunsuri în biserică, ori dela preot, — la unele întrebări, ce țănesc cu putere din creierul lor.

Biserica noastră a rămas departe în urma timpului, și este cu totul cu nepregătire pentru veacul mașinismului, în care a intrat. Mai având în vedere și schimbările, ce le-a produs războiul în sufletul omului, care a participat în el, — trebuie să fim nemulțumiți, cu felul cum înțelege preoția noastră să-și împlinească rolul, devenit atât de dificil, dar foarte necesar.

Noi credem, că combaterea sectelor trebuie făcută prin întărirea internă a Bisericii noastre gr.-or. În acest scop va trebui îmbunătățită situația materială a preoției, pentru a o pune la adăpostul grijilor materiale, și pentru a-i putea prelinde o dedicare mai intensă, și exclusivă chemării sale preoțești. Apoi ar trebui ridicat nivelul intelectual al preotului; trimiterea lăicilor nu numai pentru absolvire de studii teologice superioare, teoretice ori de propagandă religioasă, la școli universitare din străinătate, ci și pentru absolvirea de studii lumești, propriu de a îmbogăți cunoștințele și peste tot orizontul cultural al preoției. Angajarea de conferențieri și predicatori, cari să țină în permanență cursuri pentru preoție, aranjate într'un centru cât mai aproape de domiciliul preotului participant. Protopop să nu poată fi decât un preot cu studii universitare, și care să fi făcut câteva călătorii de studii în străinătate. *Preoția să fie scoasă din orice luptă politică, și peste tot din orice mișcare, care ar putea expune biserica unor influențe streine chemării ei.* Un preot trebuie să fie un bun psiholog, căci aceste cunoștințe îi vor fi de un deosebit folos.

Azi se dă prea puțină atențiune educației sociale a preotului. Ori un preot care are o locuință mai confortabilă și curată, și care se îmbracă mai îngrijit se va obicinui să se prețuiască mai mult și pe sine și și ocupațiunea-i preoțească, și va avea mai mare vază naintea credincioșilor săi. Un preot înzestrat cu cunoștințe bogate, având o situație materială mai bună va fi în situația de a combate cu efect răspândirea sectelor și fără imbold ori ajutor extern. *Dacă el nu va avea naintea poporului autoritatea necesară, pastoralele și broșurile de propagandă nu i-o pot suplini.*

Fără a avea pretenția de a fi epu-

isat acest subiect atât de vast și important, nici de a avea aere de reformatori, — am dat drumul acestor păreri sincere cu intenția de a folosi Bisericii. Ele sunt isvorite spontan, și fără a fi rezultatul unor studii minuțioase, — din judecata unui mirean, și adresate Episcopului nostru, dela care așteptăm o reformă înăuntrul, nu în afară, a Bisericii, — vom fi cu plăcere gata a înregistra toate realizările, ce se vor face întru înălțirea Bisericii, de care tot mai mult se îndepărtează pătura intelectualilor.

Clujul, Tg. Mureș, Timișoara toate și-au construit impunătoare catedrale. Noi suntem mai modești, ne mulțumim, cu ceea ce care-o avem.

Dar dacă, catedrala nu va fi cercetată îndeajuns, — vina o vor purta exclusiv preoții, — încât Prea Sfinția Sa va putea și cui să-i adreseze do-janele.

A. M.

Rolul predicii la Sf. Liturghie.

Un articol apărut în numărul din urmă al ziarului scris de „un mirean care dorește întărirea Bisericii spre binele neamului și al omeniei” dându-și păreri „Cu privire la predicile bisericesti” mă obligă a face unele mici observări întru izbândă adevărului, ce trebuie ca atare să treacă în imperiul opiniei publice.

În rândul dintâu constat că punerea în discuție a unor chestiuni de ordin pur bisericesc din partea unui mirean numai în acel caz poate fi salutară, când e în puterea de a da astfel de soluții, care nu stau în contradicție cu rezultatele îndelungatelor experimentări, ce ca criterii fundamentale ecleziastice trebuie respectate nu numai de „bisericani” ci și de „mireni”.

Predica în esența cultului divin nu este scop, ci numai mijloc. A cere: „ca amvonul unei Catedrale să se ridice la înălțimea catedrei universitare” înseamnă a ridică predica deasupra importanței covârșitoare ce o are Sf. Liturghie, în a cărei cadre, predica — un mijloc de ordin pedagogic — trebuie să se acomodeze, iar nu a face să se îndrepteze Sf. Liturghie, după dimensiunile acelei prelegeri universitare ținută de predicatori pregătiți și talentați.

Dacă ar fi răsfolt „mireanul care

dorește.. etc.” revistele teologice ale „popoarelor apusene care au realizat progrese” — după cum singur observă — fie catolice, fie a celor protestante s'ar fi clarificat asupra chestiunii misticismului cultului față de raționalizările predicii.

Azi biserica protestantă regretă pierderea cultului îndeosebi a aprofundării mistice ce o dă Sf. Liturghie. Predica convinge, combate greșeli, întărește credința, dă aplicări practice; un lucru nu poate da: înțușla sălășlului Mântuitorului în suflet. Aceasta o poate da numai Sf. Liturghie sufletului cucernic. Liturghia se gustă, predica se ascultă. Foarte puțin enoriași sunt pe nivelul de a ști „gusta” și predica, cu atât mai puțin una ce întrunește criteriile de prelegere universitară.

Momentele solemne ale Sf. Liturghii pun în funcție culele tainice ale sufletului cucernic într-o măsură, ce nici-odată nu va fi atinsă prin pledoaria ori elocvența oratorului „universitar”.

Predica în cadrele Sf. Liturghii nu poate avea de cât un rol pedagogic — recapitular instructiv — nici-odată constructiv, după cum vor a crede unii mireni reformatori ai cultului străbun.

A înlocui mistica aprofundare și revelare ce o dă Sf. Liturghie cu o prelegere universitară rostită de pe amvon,

(Urmare pe pag. 3)

Praznicul Glei Românești.

De Dr. Gh. Ciuhandu, senator.

Am fost și eu, cu alți buni români, la improprietăria dela Apateu a Românilor de acolo și a Maghiarilor dela Simonești (jud. Arad).

Cu prilejul acela mi-au reînviat în gând cuvinte cu tâlc pentru acest praznic al Glei românești, cuvinte scrise acum 20 ani, pe cari socotesc că e potrivit să le reproduc. Ele formau concluziunile unui mic studiu din domeniul istoriei bisericești a Românilor din statul ungar de odinioară.

Iată-le:

„În trecut, nizuința de frunte era încheierea statului politic într-o unitate religioasă-bisericească și exploatarea feudală prin dădiile grele către rege, clerul bisericii dominante (ungurești) și către nobilime, — astăzi: contopirea etnică într'un stat național unitar maghiar, cu limbă și cultură maghiară, și sporirea birurilor, fără ca stăpânii puterii și ai latifundiilor să poarte grije de prosperitatea economică a poporului... Și din suferințele naționale și economice își ia neamul românesc din regatul ungar partea hărăzită de nenorocul secular...”

„Ele sunt suferințele vremii. Și întrezăresc o vreme mai bună și mai dreaptă față

de cei obidiți și nu prea depărtați, în care la picioarele martirilor vremii de azi, vor să cadă în fărâmituri rămășițele ruginoaselor ferecături medievale, lustruite azi cu un fals și sec naționalism de paradă, menit să abată gândurile naivilor și proștilor, pentruca astfel, pe neobservate și neimpedecat, să se poată urmă despoierea economică începută în timpurile feudale.

„Parcă veacului XX i-s-a rezervat partea aceasta a muncii pentru desrobirea definitivă a maselor poporului, în numele unei perfecte libertăți și'n al unui progres real și durabil — prin deslegarea fericită a ardentei chestiuni sociale-economice de azi.

„Soarele unei zile nouă, de a căruia lumină orbitoare să se cutremure încătușelor drepturilor poporului... a răsărit deja. Se instăpânește un curent nou, birurilor ca mâne, care va răspunde cu asprime rămășițelor vechilor bisericani pur doctrinari și feudalilor hrăpareți și nesățioși, dar va răspunde și naționalistilor de răspântie, cari vor să-și clădească statul lor unitar maghiar pe ruina noastră.

„Acel curent izbânditor... va trebui să ajungă la suprafață. Acela, — nu puterile slabe ale truditelor noastre brațe — acel curent va da satisfacție și recompensă ne-

mului meu pentru suferințele sale... acela va întroniza stăpânul dreptului și a muncii; acela e nădejdea noastră de scăpare din împasul, în care ne-au strâmtorat pozele deșarte, gândurile necruțătoare, trușă și nedreptățiitoare până la os și până la suflet, ale unor stăpânitori politici, cari trăiesc și se resfață, nu din vrednicia lor personală, ci din vina scăderilor politice și bisericești ale trecutului.

„Aproape e ziua cea mare a Domnului, aproape este ea și foarte se grăbește. Ziua aceea e zi de furie, zi de strâmtoare, zi de nevoie, zi de dărdăpănare și de pustiire, zi de întunec și de întunecime, zi de nor și de negură deasă, zi de trimbiță și de alarmă” (proorocul Sofonie I. 14—15).

Așa scriam acum douăzeci de ani, aici în Arad, pentru coloanele revistei „Candela” din Cernăuți studiilor mele universitare. Și când scriam așa, mai erau numai șapte ani până la „ziua cea mare a Domnului”, în care s'a deslănțuit „cu trimbiță și cu alarmă” marele războiu pentru desrobirea popoarelor. Și, dealtă parte, mai aveau să treacă de atunci d'abia unsprezece ani până la ziua izbândirii neamului românesc prin înfrățirea statului său național pe temeliile egalei îndreptă-

ar însemna înfrînarea de sf. locaș al Domnului și acelei cete de evlavioși, cari simt necesitatea Bisericii, singurul loc unde își poate contopi duhul în atotînșitorul mister al Dumnezeuului — vecinic, uitând cel puțin pe câteva clipe cruda realitate a omenescului — temporal.

Rolul predicii întru desfășurarea acestei activități interne, ce se petrece în sufletul cucernicului enoriaș, nu poate fi decât a ușura și promova această lucrare psihologică și nu de-a construi ceva cu totul nou, individual, ce ar da prelegerea universitară.

Aprob vederile „mireanului care doarește...” în ce privește „practicarea continuilor dojene și reproșuri preoțești și arhieresti”... Acestea e just că nu atrag, bănuiesc însă că „mireanul” nostru este un cercetător „de ocazie” și nu din cucernicie a locașului Domnului. De bunăseama că a fost prezent la cuvântarea plină de reproșuri juste a Prea Sfințitului dela sf. Paști, încolo nu „a prea dat pela Biserica”... Generalizarea e rea plasată, tot așa greșită pare și părerea D-nei sale în privința activității de 2 jum. ani a Prea Sfinției Sale, că n'a dat „orientări largi și îndrumări mai viguroase (?) pe teren bisericesc”. Adevărul iese la iveală făcând o comparație obiectivă între activitatea ce se desfășură în centru înainte de venirea P. S. S. Grigorie și cea ce se efectuează de atunci, în coace, apoi o comparație cu celelalte 18 centre eparhiale. Specialiștii în această direcție, cari singuri au precăderea de a îndrepta opinia publică, activitatea ce se desfășoară în centrul Eparhiei Aradului o clasează între cele dintâi patru „unde se muncește vrednic de vâldicii cari le conduc” (Biserica Ortodoxă No. 6, 1927, articolul Arh. Scriban).

Pentru revizuirea părerilor proprii „mireanul care...” etc. ar face bine ca înainte de orice altă anticipare gratuită să participe la al VIII-lea Congres preoțesc al Asociației Clerului din Transilvania „Andrei Șaguna” ce se va ține în luna Noembrie în Lugoj având un caracter liturgic. Ne va măguli mult nouă „bisericanilor” dacă „mirenii” vor lua parte activă cu acea ocazie, cercând lămuririle reciproce pe acea arenă singură chemată de-a ridică părerile proprii-individuale la gradul de opinie publică-generală.

Până atunci atât.

Pr. Caius Turicu

Ne năpădesc consilii.

Am luat la cunoștință, că la Timișoara a luat ființă un nou consulat. Nu ne interesează — în momentul când dăm expresie îngrijorării, ce ne-o produce superficialitatea noastră, — al cărui Stat e acel consulat (care ar avea chemarea de a strânge legăturile comerciale între țara noastră și țara, ce-o reprezintă).

Nici nu trebuința înființării acelui consulat, — într-o regiune, care nu are astfel de legături economice cu țara, ce l-a înființat, încât să vedem justificată înființarea lui, — nu avem intenția de a ne ocupa. Considerațiunile de cari suntem conduși, sunt de ordin pur intern; de-o importanță bagatelizată de opinia publică românească locală. Excelăm printr-o totală lipsă de înțelegere a problemelor economice; după ce am făcut până la banalizare constatarea că elementul minoritar este mai forte decât noi pe teren economic, și după ce repetăm mașinal că trebuiesc românizate orașele, — dăm posibilitate tuturor elementelor, cari se împotrivesc acestei intenții a noastre, să-și creieze situații mai privilegiate, decât le aveau în era ungară.

Cu câteva tantieme închizi azi gura aproape a oricărui fruntaș român. Oare nu ar avea tocmai aceștia chemarea de a da îndrumări și sfaturi? Nu ar trebui ca tocmai ei să informeze centrul și să-l sesizeze, atunci când constată acțiuni deghizate de a consolida supremația economică a adversarilor românismului?

După ce s'a comis greșala neiertată, de a fi lăsat să fie numit consul englez d-l Szana, potentatul Banatului, se repetă acum greșala de a agreea pe d-l Totis de consul belgian. Cine e vinovat pentru aceste acte de inconștiență românească? Cine? Numai fruntașii români timișoreni, căci Ministerul externelor nu i-a agreat fără consultarea lor.

Bărbaii politici se perindează, ajungând la suprafață totdeauna aderenții cârmuirii, — „consilii” însă rămân autorități consacrate, ori și care partid politic român ar fi la putere!

România trece prin sforțări financiare extraordinare, căutând o nouă orientare economică, corespunzătoare celei politice. Ori o apropiere de Anglia și Belgia cred timișoreni, că vom

ajunge-o, când vom avea promotori pe d'alde d-nii Szana și Totis? E prea caraghios! Unde vom ajunge cu astfel de absență de înțelegere a realității?

Vedem că de-un timp încoace se sbate grozav pentru a înfiripa federalizarea tuturor organizațiilor negustorești ale minoritarilor (rămase în ființă din era ungară) d-l Richard Kun, tot din Timișoara. Nici acestei acțiuni nu i s'a dat importanța cuvenită, căci dacă ar fi fost înțeleasă, ea ar fi fost zădărniciă din capul locului. Ne vom pomeni ca mâine, că și d-l Kun va deveni consul al altei țări amice, și dacă nu vom avea destui candidați, ne va livra Budapesta oricâți!

Da, onorați ceilalți, sunt extrem de rușinoase și umilitoare pentru noi aceste constatări; — și te cuprinde un

legitim simț de revoltă sufletească, gândindu-te, că dai drumul unor simțăminte de zadarnică îngrijorare românească! Românii sunt mai repede gata de a primejdui existența unei bănci ca „Timișiana”, care a făcut atât bine românismului, — decât a lăsa aripile d-lor Szana, Totis, Kun, și tovarășii lor din alte orașe. Ei vor fi în stare a face pe la Ministerie tot felul de intervenții, fără să le cunoască importanța, — în favorul d-lor Szana, Totis, Kun, etc., — pentru tantieme, ori alte fărîmituri, — ce li se pun în vedere.

Ne năpădesc „consilii”, — iar noi ne pizmuim și ponegrim, ne fiind în stare de a ne ferici într-aceasta binecuvântată țară, decât râvnind la pâinea și situația altui român. Pe dușmanii de ieri i-am iertat și uitat, ba-i ridicăm la situații, pe cari în Ungaria lor regretată, nici nu le-ar fi visat!

Să ne trăiască „consilii”!

Avocați mincinoși

Grafomania unei coade de topor.

Pe prima pagină a unui ziar bucureștean, ziar care face parte din „anumita presă” am citit în zilele din urmă un articol lipsit de cel mai elementar bun simț. Dacă acest articol n'ar purta dedesubt iscălitura unui oarecare domn, demisionat din cadrele învățământului în urma unei anchete mai mult decât disciplinare, nu ne-am fi mirat: ziarul în chestiune nefiind niciodată apărătorul marelor probleme naționale.

D-l autor al articolului cu pricina, în lipsă de alte observații juste (ar fi putut scrie ceva în legătură cu fraudele comise de către subprefectul de Ciuc) atacă o problemă, unde înainte de toate ți se cere absolută autoritate morală, pentru a nu fi suspectat că pledezi ca un oarecare avocat, care ți faci meseria! Aici stă observația noastră. În acel articol d-sa se plânge că școlile minoritare din Ardeal se vor închide, din lipsă de mijloace... și că un profesor secundar, aparținător acestor școli, ar fi retribuit sub ceea ce se cuvine unui profesor secundar dela școlile românești. D-l avocat, apărător al unei probleme minoritare, este sau prost informat, sau vrând să facă pe avocatul de drept, minte, minte cu nerușinarea cu care a mai mințit și în alte ocazii.

Adevărul este acesta:

1) Profesorii liceului romano-catolic sunt plătiți din bugetele proprii ale bisericii respective și această biserica nu se poate plânge de lipsă de venituri. (O spunem înainte, de oarece avem cele mai autentice informații că biserica în chestiune întreține în străinătate bursieri, cari în lipsă de ocupații serioase, tace cânilor frunză). Deci, suntem înțeleși: statul român nu are nici un fel de amestec cu retribuția unor astfel de profesori.

2) Profesorii minoritari dela școlile medii statificate, sunt retribuiți la fel cu cei români dela școlile românești și deci, dacă cei dintâi sunt slab retribuiți, nu este mai puțin adevărat, că și cei din urmă trebuiesc trecuți în același categorie.

Dar adevărul articolului d-lui autor, care face pe coada de topor în vremurile de azi, este cu totul altul:

Acest om după cât îl cunoaștem, suferă de grafologie și scrie cu ușurința omului, pentru care respectul individului este egal cu 0, deci responsabil ca un copil de cinci ani și nerușinat ca cel ce este și a fost întotdeauna.

fiert a popoarelor și pe desrobirea socială-economică a maselor populare, prin votul universal și prin reforma agrară.

Sa mulțumim Domnului, cu toții, că așa de grabnic a realizat vedenia tineretelor noastre și mai pe sus de toate, aspirațiunile juste ale unui popor împilăt, care eram noi Românii din fostul Stat ungar!

*

Desrobirea și unificarea politică eră pentru noi numai actul inițial, din care aveai să iasă consecințele firești, între cari cea mai de căpetenie — după sufragiul universal — eră desrobirea economică, sub două aspecte: scoaterea gîliei românești de sub puterea factorilor istorici, cari ne subjugaseră și economic, și distribuția dreaptă a pământului în folosul celor ce muncesc brazda.

Celace s'a făcut la Apatu și airea, este un remarcabil act istoric de dreptate. O veche și o foarte întinsă moșie, de stat până la 1822 iar mai apoi încăpută pe mână de nemeș unguresc (Dietrich Lözsef) și ajunsă prin moștenire în mîna familiei princiare polonez Sulkowski, maghiarizată mai apoi — a trebuit să capituleze în fața

reformei agrare românești. Iar dreptatea românească, scrisă în legea de reformă agrară, a impropriat din această moșie nu numai pe Români, ci și pe Maghiari.

Un soare cald își trimitea ca tot atâtea binecuvântări cerești, razele sale peste acest act de izbândă și de dreptate românească, și peste marea de capete de țărani adunați la acest praznic semnificativ al Gîliei românești. Dar și mai plini de înțeleș erau miile sorilor, resfrânți cristalini în ochii plini de mulțumire și de recunoștință, ai bătrânilor călcați în picioare de atâtea sălnici din trecut, și în genele tremurătoare ale tinerilor plini de dragoste și de răvnă pentru gîlia strămoșească.

Dar să lăsăm elementul patetic: La Apatu, ca în tot locul unde se fac improprietări în asemenea condiții de interesare din partea minoritarilor, România noastră dădea un strălucit examen politic, în aceeași vreme în folosul cetățenilor săi dar și pentru lumina din afară.

România își luă — vorbind subiectiv — cea mai morală și mai grăitoare satisfacție, improprietărind din gîlia românească pe frații de sînge ai Ungurilor, cari chiar în aceste zile ne clevețeau la Societatea Națiunilor ca

pe un popor călcător de legi și de drepturi.

Trebulă, ca dl conte Apponyi cu ceilalți cărcotași maghiari să fi venit la Apatu, pentru a se rușina de măsura dreptății românești, care ridică pe maghiari la treapta de frate cu Românul și de stăpîn pe moșia sa în România, așa cum nu o fac conștii și latifundiarilor unguri cu frații lor de sînge din poporul maghiar din Ungaria.

Tocmai de aceea, pentru a da de gol politica de gâlceavă a Ungurilor cari ne clevețesc, iată suntem siliți, poate, tocmai pentru a înălța și mai mult praznicul gîliei românești, să dăm o licoană a stărilor de politică agrară din Ungaria conștiilor și latifundiarilor unguri.

Icoana e făcută de unul dintre gînditorii de seamă ai Ungurilor, care cunoaște bine tot trecutul Ungariei vechi, dar și pe matadorii de pe la Geneva și de alurea ai politicii ungurești de după marele războiu.

E vorba de sociologul maghiar *Lászi Oszkár*, profesor la universitatea din Oberlin (America), care iată ce a spus, cu prilejul unor discuții la Institutul politic din Williamstovon, despre Ungaria care ne clevețește: *Poporul din Ungaria actuală are numai dreptul să plătească biruri, să furnizeze carne de*

tun, să muncească și să tacă. Ungaria de azi n'a făcut o reformă agrară; grozii unguri duc o înversunată luptă pela Societatea Națiunilor, împotriva reformei agrare din România, și vreau ca pământul dat țăranilor din Ardeal, să fie luat îndărăt. Dar în România, fără huliță de mulți, s'a dat poporului votul universal și s'a dat pământ țăranimei și totuși e rău în țara Românească. Nu vor fi curgînd râuri de lapte prin România, continuă d. lăszi, dar dacă ar fi să facem o asemănare, credem că totuși în România s'au făcut mai multe îndreptări, de cât în alte părți... dovadă votul obștesc și reforma agrară...

Noi nu mai avem nimic de adăugat la acest tablou comparativ, prin care se osîndește demerita politică ungurească din Ungaria de azi.

Cel mult, vom lua act de aceste constatări, indemnându-ne tot mai mult să ducem la bun sfîrșit politica agrară a României, cel mult plîind bucuria rea a unor abuzuri de acasă, cari pot să compromită legea de reformă agrară românească mai mult decât o mie de clevețitori politici unguri de pe la Geneva și alurea.

Dela Poliție.

Primum spre publicare următoarele:

DECIZIUNE

Noi, Prefectul Poliției Municipiului Arad, Având în vedere menținerea ordinii și siguranței publice, în ce privește circulația vehiculelor pe străzile acestui oraș și pentru un mai bun control a proprietarilor de căruțe,

Disponem:

Art. I. Fiecare proprietar de căruțe este obligat să se prezinte la Pref. Pol. Bir. Circulației de unde va primi contra taxă un număr de ordine pentru căruțe, cu menționarea numărului de ordine și orașul „Arad” în termen de 10 zile, dela 1—10—X. a c., în categoria acestora intră și căruțele de povară și camioane cu cai etc.

Art. II. Proprietarul căruței este obligat a avea totdeauna bătut cu cuie numărul de ordine primit dela Pref. Poliției pe ambele părți ale căruței.

Art. III. Contravenienții vor fi urmăriți și pedepsiți cu toată strictetea legilor în vigoare.

Prefect: (ss) Filotti Director: (ss) D. P. Andreescu.

Anunț.

Curs de violină, teorie, muzică Vocală și Bisericească.

Inscrierile la cursul de violină teorie, muzică vocală și bisericească, cedează Dl. prof. Ioan Lipovan se fac în Bulevardul Regele Ferdinand Nr. 63—65 - în curte, - vis-a-vis de gara C. F. E. Arad—Podgoria. No. 236

Serviciul de Poduri și Sosele Arad.

ad. No. 1254—1927.

Publicațiune.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 12 Octombrie a. c., la ora 12, pentru lucrările de repararea podul No. 113 de pe șos. jud. Micălaça-Vârfulu între km. 99.9—100.0 peste Crișul alb în Comuna Gutabont.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciul de Poduri și Sosele din Arad între orele oficiale.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Arad, la 22 Septembrie 1927.

No. 323. Serv. de Poduri și Sosele Arad

Serv. de Poduri și Sosele Arad.

No. 341/1927.

Publicațiune.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 24 Noemvrie la ora 12 pentru lucrările de reconstruirea podului no. 25 de pe șos. jud. Zimand-Chereluș-Sintea peste Crișul Alb la poiana Harcai.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciul de Poduri și Sosele din Arad între orele oficiale.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Arad, la 22 Sept. 1927.

Serv. de Poduri și Sosele Arad No. 325.

Serviciul de Poduri și Sosele Arad

No. 1968—1927.

Publicațiune.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 12 Octombrie a. c. la ora 12 pentru lucrările de repararea podului No. 25 de pe șos. j. Micălaça—Vârfulu.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciul de Poduri și Sosele din Arad între orele oficiale.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Arad, la 22 Sept. 1927.

No. 324. Serv. de Poduri și Sosele Arad.

SINDICATUL SPIRTULUI S. A.

INSTIINȚARE

Comitetul Executiv al Sindicatului Spirtului S. A. aduce la cunoștința celor interesați că începând dela 25 Septembrie a. c., în virtutea legii pentru represiunea fraudelor și conform Statutelor Sindicatului **vânzarea tuturor categoriilor de spirt** se va face exclusiv prin Sindicatul Spirtului S. A., cu sediul în București, Str. C. A. Rosetti No. 1.

În consecință toți cumpărătorii de spirt, începând dela data de 25 Septembrie a. c., nu se vor mai adresa cu comenzile lor la fabricile de spirt, ci la Oficiile regionale de vânzare ale Sindicatului. Sediile acestor Oficii regionale sunt:

Pentru Vechiul Regat în București, Str. C. A. Rosetti No. 1.

Pentru Transilvania în Cluj, Str. Memorandului No. 20.

„ „ în Brașov, pe adresa Uniunea Generală a Industriașilor din România în Arad, Str. Horia No. 2.

Pentru Bucovina în Cernăuți, c/o Banca de Credit Român.

Pentru Basarabia în Chișinău, Str. Pușkin c/o Banca Creditul Chișinăului.

Cumpărătorii vor proceda la facerea comenzilor de spirt în modul următor:

Ei se vor adresa în scris sau personal la Oficiile regionale de vânzare și vor depune odată cu comanda la băncile mai jos notate pe contul **Sindicatului Spirtului S. A., București**, contravaloarea cantității de spirt comandată.

Banca care primește va trimite Oficiului regional de vânzare copie după chitanța sumei depusă. În baza acestei chitanțe Oficiul regional de vânzare va emite Bonul de Dispoziție, pe care îl înaintează fabricii furnizoare, predând sau trimițând — după cazuri — copie cumpărătorului.

Odată ajuns în posesia copiei Bonului de Dispoziție, clientul va aranja direct cu fabrica furnizoare, **plata taxelor fiscale aferente**, astfel cum s'a procedat și în trecut.

Cumpărătorul se poate prezenta și personal la fabrica furnizoare cu copia Bonului de Dispoziție, iar fabrica are facultatea de a elibera spirtul plătit, în baza acelei copii chiar înainte de primirea originalului. În acest caz fabrica este obligată a reține copia celui Bon și a o anula.

Oficiile regionale de vânzare nu pot vinde cantități mai mici de 200 litri spirt (alcol absolut).

Prețurile de vânzare sunt următoarele:

Spirt de consumațiune, în caz când se ridică într-o singură dată:

dela 5001 litri în sus	Lei 46. litrul absolut (100°)
dela 2501 — 5000 litri	Lei 47. „ „ „
dela 1301 — 2500 litri	Lei 48. „ „ „
dela 501 — 1300 litri	Lei 49. „ „ „
până la 500 litri	Lei 50. „ „ „

Spirt denaturat pentru ars:

până la 500 litri	Lei 32. litrul de 90°
dela 500 — 2000 litri	Lei 31. „ „ „
dela 2001 litri în sus	Lei 30. „ „ „

Spirt pentru oțet: Lei 36. litrul absolut (100°)**Spirt pentru parfum:**

până la 2000 litri	Lei 47. litrul absolut (100°)
peste 2000 litri	Lei 45. „ „ „

Cumpărătorii vor expedia butoaiele necesare pentru transportul spirtului franco fabrica respectivă. În caz când cumpărătorii nu pun la dispoziția fabricii butoaiele, ei le iau cu împrumut dela fabrică, vor depune odată cu comanda drept garanție contravaloarea lor, sau vor procura o altă garanție admisă de fabrică. Fabricile de spirt vor încasa pentru butoaiele împrumutate chiria stabilită. Prețurile de vânzare ale Sindicatului se înțeleg la livrare **contra plată imediată, întotdeauna franco stația cumpărătorului fără ambalaj și fără taxele fiscale**. Butoaiele împrumutate se vor înapoia franco fabrica furnizoare. Plata se va face la Sucursalele sau la corespondenții următoarelor bănci.

BANCA DE CREDIT ROMAN,**BANCA CHRISOVELONI,****BANA MARMOROSCH, BLANK & Co. S. A.****BANCA ROMANEASCĂ,****BANCA ALBINA, SIBIU, pentru contul Sindicatului Spirtului S. A.**

Sindicatul Spirtului S. A.

Serviciul de Poduri și Sosele Arad.

No. 2016/1927.

Publicațiune.

Se publică licitație publică pe ziua de 17 Oct. a. c. la ora 12 pentru lucrările de repararea clădirii jud. dela Pretura din comuna Șebiş cu suma de Lei 120,000, — care se va ține la Prefectura jud. Arad.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciu de Poduri și Sosele din Arad între orele oficiale.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Arad, la 24 Septembrie 1927.

Serviciu de Pod. și Sosele Arad.

No. 314.

Serviciul de Poduri și Sosele Arad.

No. 2015/1927.

Publicațiune.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 17 Oct. a. c. la ora 12 pentru lucrările de repararea clădirii jud. dela Pretura din comuna Ineu cu suma de Lei 60,000; — care se va ține la Prefectura jud. Arad.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea a Serviciu de Poduri și Sosele din Arad între orele oficiale.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Arad, la 24 Septembrie 1927.

Serviciu de Pod. și Sosele Arad.

No. 313.

Serviciul de Poduri și Sosele Arad.

No. 2014—1927.

Publicațiune

Se publică licitațiune publică pe ziua 17 Oct. a. c. la ora 12. — pentru lucrările de repararea clădirii Jud. dela Pretura din comuna Spineni, adică: biroul Preșurii 20.000 Lei, locuința primpretorului 20.000 Lei și locuința portarului 30.000. — în total suma de Lei 70.000 — care se va ține la Prefectura Jud. Arad.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciu de Poduri și Sosele din Arad între orele oficiale.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Arad, la 24 Septembrie 1927.

312. Șeful Serv. de Pod. și Sos. Arad.

PUCHER Cele mai frumoase SOBE și CUPTOARE de teracotă, reparație de ori ce fel, mutarea dela un loc la altul se pot face cu prețurile cele mai reduse de magazinul de sobe din Piața AVRAM IANCU No. 3.

Rog onoratul public am da tot concursul soția lui STEIN MOR. No. 79.

No. 6—927.

Publicațiune.

Composesoratul urbarial din comuna Agriș aduce la cunoștință generală că, cariera de piatră de var se va da în arendă prin licitațiune publică, la primăria comunală din Agriș în ziua de 27 Oct. 1927 la ora 9.

Licitațiunea se va face prin oferte închise și sigilate în conformitate cu legea contab. publice.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul notarial sub durata oarelor oficioase.

Agriș, la 21 Sept. 1927.

Composesorat urbarial.

No. 304.

Primăria comunei Macea.

No. 889—927.

Publicațiunea II-a.

Licitațiunea proiectată pe ziua de 26 Septembrie 1927 oarele 10 a. m. publicată sub No. 515 | 927 rămânând fără rezultat se publică din nou licitație pe ziua de 15 Octomvrie 1927 oarele 10 a. m. pentru procurarea unei pompe de stins foc, cu toate accesoriile, pentru serviciul de pom-pierit a comunei Macea jud. Arad.

Licitațiunea se va ține în biroul Primăriei Comunale cu oferte scrise, închise și sigilate adecă cu respectarea disp. art. 72—83 din Legea asupra contabilității publice.

Caetul de sarcini se poate vedea zilnic în biroul notarului comunal între oarele ofical a. m.

Concurenții vor depune deodată cu oferta și o garanție de 10% din suma oferită.

Macea, la 26 Septembrie 1927.

Primăria Comunală.

No. 305.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că în Măderat culesul viilor se va începe cu data de 9 Octomvrie a. c.

Președintele prom.:

Adrian Popescu (ss.)

Secretarul prom.:

Ștefan Tălar (ss.)

No. 306.

Primăria comunei Gurahonț.

No. 898—1927.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința publică, cumcă în ziua de 5 Noemvrie 1927, oarele 11:30 va avea loc în localul primăriei Gurahonț licitația publică cu oferte închise în conformitate cu art. 72 și următorii din Legea asupra contabilității publice pentru exarendarea vamei târgului săptămânal din Gurahonț pe timpul dela 1 Ianuarie—31 Decemvrie 1928

Condițiile de licitație se pot vedea în biroul primăriei Gurahonț.

Gurahonț, la 22 Septembrie 1927.

No. 307.

Primăria.

Serviciul de Poduri și Șosele Arad.

la No. 2016—1927.

27. Sept. 1927.

Publicațiune.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 11 Octomvrie a. c. la ora 12 pentru lucrările de repararea clădirei jud. dela Pretura din comuna Hălmagiu cu suma de Lei 50.000—, care se va ține la Prefectura jud. Arad.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciul de Poduri și Șosele din Arad între oarele oficioase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile Legii contabilității publice.

Arad, la 24 Septembrie 1927.

Serviciu de Poduri și Șosele, Arad.

No. 315.

Serviciul de Poduri și Șosele Arad.

la No. 2018—1927.

27. Sept. 1927.

Publicațiune.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 17 Octomvrie a. c. la ora 12 pentru lucrările de repararea clădirei jud. dela medicul circumscripției din comuna Hălmagiu cu suma de Lei 50.000, care se va ține la Prefectura jud. Arad.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciu de Poduri și Șosele din Arad între oarele oficioase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Arad, la 24 Septembrie 1927.

Șeful Serviciului de Pod. și Șos. Arad.

No. 316.

Serviciul de Poduri și Șosele Arad.

la No. 2011—1927.

27. Sept. 1927.

Publicațiune.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 17 Oct. a. c. la ora 12 pentru lucrările de repararea clădirei jud. dela Pretura din comuna Radna cu suma de Lei 60.000 care se va ține la Prefectura jud. Arad.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciu de Poduri și Șosele din Arad între oarele oficioase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Arad, la 24 Septembrie 1927.

Șeful Serviciului de Pod. și Șos. Arad.

No. 317.

Serviciul de Poduri și Șosele Arad.

la No. 2010—1927.

27 Sept. 1927.

Publicațiune.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 17 Oct. a. c. la ora 12 pentru lucrările de repararea clădirei județene dela Pretura din comuna Pecica cu suma de Lei 50.000 care se va ține la Prefectura jud. Arad.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciu de Poduri și Șosele din Arad între oarele oficioase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Arad, la 24 Septembrie 1927.

Serviciu de Poduri și Șosele, Arad.

No. 318.

No. 1507—1927.

Primăria comunei Rovine, jud. Arad.

PUBLICAȚIUNE.

Neavând rezultat licitațiunea fixată pe ziua de 26 Septembrie, 1927.

Se publică spre cunoștință, că pentru cumpărarea unei pompe cu motor pentru incedii pe seama comunei Rovine, jud. Arad se va ține licitațiune publică cu oferte închise și sigilate în conformitate cu dispozițiunile art. 72 și următorii din legea asupra contabilității publice în ziua 15 Decemvrie, 1927 ora 10 în biroul primăriei acestei comune.

Amatorii vor depune deodată cu înaintarea ofertei și o garanție de 5 la sută din suma oferită.

Orice informațiuni se primesc dela această primărie în cursul orelor de serviciu.

Rovine, 26 Septembrie 1927.

321

Primăria.

Reclama

este

sufletul comerului

Serviciul de Poduri și Șosele Arad.

No. 1804.

Publicațiune de licitație

Se publică licitațiune publică pe ziua de 31 Octomvrie a. c. la ora 11 a. m. la Prefectura Județului Arad, pentru lucrările de împietruirea șos. jud. Mică-laca-Vărfurile klm. 0'0—121'0 în valoare de Lei 1,110,466

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciul de Poduri și Șosele din Arad între oarele oficioase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice art. 72—83, în localul Prefecturii județului Arad.

Arad, la 22 Septembrie 1927.

Serv. de Poduri și Șos. Arad.

No. 308.

Serviciul de Poduri și Șosele Arad.

ad No. 1994/1927.

Publicațiune.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 15 Octomvrie a. c. la ora 11 a. m. pentru lucrările de vopsirea tablăului a podului de fier peste râul Mureș între comunele Radna—Lipova.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciul de Poduri și Șosele din Arad între oarele oficioase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice art. 72-83 în localul Prefecturii județului Arad.

Arad, la 22 Septembrie 1927.

Serviciul de Poduri și Șosele Arad.

No. 309.

Serviciul de Poduri și Șosele Arad.

No. 2012/1927.

Publicațiune.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 17 Oct. a. c. la ora 12 pentru lucrările de repararea clădirei jud. dela Pretura din comuna Șiria cu suma de Lei 80,000, care se va ține la Prefectura jud. Arad.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciu de Poduri și Șosele din Arad între oarele oficioase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Arad, la 24 Septembrie 1927.

Șeful Serviciului de Pod. și Șos. Arad.

No. 310.

Serviciul de Poduri și Șosele Arad.

No. 2013.

Publicațiune.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 17 Oct. a. c. la ora 12 pentru lucrările de repararea clădirei județene dela medical de circumscripție din comuna Spineni cu suma de Lei 8000.— care se va ține la Prefectura jud. Arad.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciu de Poduri și Șosele din Arad între oarele oficioase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Arad, la 24 Septembrie 1927.

Serviciul de Pod. și Șosele Arad.

No. 311

In atențiunea Instituțiunilor studenților și părinților:

Ca

să vă procurați

uniforme, chipiurii bine

lucrate cu asortamentul

complect, cu cele mai avan-

tagioase prețuri, din stofele

cele mai bune, după

regulamentul Insti-

tuțiunilor,

se pot procura la cea mai

veche firmă din Arad

Scheffer Henrik

Bulev. Regina Maria 25.

Funcționari de Stat și croitorii au reducere de 5%, în angro o reducere mai mare.

No. 216.

Ca să vă faceți ghetă cu prețuri reduse. Ghetă noi pentru dame începând de la 500 lei în sus, Ghetă noi pentru bărbați începând de la 600 lei în sus. Pingelitul ghetelor bărbătești 100 lei, femeilor 80 lei și pentru copii 40 lei. Reparația tocurilor la ghetă 20 lei. Reparații mai mici 10 lei. Pentru fie care lucrare garantez pentru 60 zile. Rog sprijinul onoratului public.

78

Ilie Nadaski

Piața Peștelui 19.

Serviciul de Poduri și Șosele Arad.

la No. 2008—1927.

27. Sept. 1927.

Publicațiune.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 17 Oct. a. c. la ora 12 pentru lucrările de repararea clădirei Prefecturii din Arad cu suma de Lei 200.000 care se va ține la Prefectura județului Arad.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciu de Poduri și Șosele din Arad între oarele oficioase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Arad, la 24 Septembrie 1927.

Șeful Serviciului de Pod. și Șos. Arad.

No. 319.

Serviciul de Poduri și Șosele Arad.

la No. 2009—1927.

27. Sept. 1927.

Publicațiune.

Se publică licitațiune publică pe ziua de 17 Oct. a. c. la ora 12 pentru lucrările de repararea clădirei județene din comuna Nădlac cu suma de Lei 30.000 care se va ține la Prefectura jud. Arad.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea la Serviciu de Poduri și Șosele din Arad între oarele oficioase.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

Arad, la 24 Septembrie 1927.

Serviciu de Poduri și Șosele Arad.

No. 320.

Primăria comunei Pâncota.

No. 2054—1927.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că pentru furnizarea unui cântar decimal de vite și unui cântar decimal pentru căruțe și instalarea lor în piața comunală se publică licitațiune publică pe ziua de 29 Oct. 1927 oarele 11 la Primăria Pâncota.

Licitațiunea se va ține cu oferte închise în conf. cu legea contab. publ.

Condițiunile se pot vedea la Primăria comunală.

Pâncota, la 15 Sept. 1927.

No. 803.

Primăria.

INFORMAȚIUNI.

La congresul presei latine care s'a deschis la București, iau parte reprezentanții a 18 țări din vechiul și noul continent.

Li s-a făcut congresiștilor o primire grandioasă.

Desbaterile acestui congres de frățietate latină sunt în curs. Vom reveni.

Dl Ing. Piso Director repauzal al Serviciului Silvii-Arad a luat hotărârea de a înființa în orașul nostru un depozit de lemne de unde să se poată aproviziona cu prețuri convenabile, funcționarii și lumea sărmană din oraș. În numărul viitor vom da relațiuni complete.

Până atunci laudăm inițiativa și-i urăm izbândă.

Trațativele între Uzinele comunale din Arad și lucrători au ajuns la bun rezultat. S'a încheiat încă pentru un an contractul colectiv cu un spor de 5% asupra salariilor.

Vaporul „Impăratul Traian” a fost însăfârșit salvat. În ziua de 27 Sept. a fost dus la Constanța.

Dl Victor Babescu președintele Comitetului de organizare a expoziției de câini din localitate a primit dela Dl. ministru Argetoianu o telegramă prin care îl înștiințează că neputând lua parte personal Duminecă 2 Octombrie c. la inaugurarea expoziției a delegat telegraf pe Dl Radu Păncu, fost prefect al județului, să-l reprezinte.

Expoziția de câini de rasă și lupte între vulpi și foxterieri în Arad.

O expoziție interesantă de câini de rasă cu lupte între vulpi și foxterieri se va ține la 2 Oct. (Duminecă) în Arad în localul băilor „Neplun” sub patronajul Domnului Ministru C. Argetoianu și sub președenția Domnului Victor Babescu.

Acest eveniment sportiv atrage dimineața până la ora 1 pe toți iubitorii de câini de rasă, iar după masă la orele 3 se încep luptele între foxterieri și vulpi.

Ce facem? Și unde mergem?

În învălmășala politică a județului Arad s'a strecurat un Istvan și s'a suit sus de tot încât nu te poți apropia de el.

De unde legea aceasta?

Credeți că dacă ne vom purta frumos cu el, nu va mai reclama la Liga Națiunilor? Le este frică oamenilor noștri politici de el și oamenii lui? (dacă îi are)? Să-i trimitem să vorbească cu mine, care de 4 ani alerg după un serviciu în țara românească pentru care m'am sacrificat — și nu găsesc.

În schimb în locurile noastre, se lăfăiesc Iștvăneștii și Piștaleștii căci și ei sunt români de origine.

Ajutați-i! Căci atunci când țara va fi la strâmtoare, sigur ne va da concursul, părăsindu-ne.

Ce? Românii au dispărut?

Facem apel la ajutorul altor națiuni din Arad? Așa reprezentați Dv. Domnilor Deputați pe cei câți-va românași curățți ce s-au rătăcit în Aradul năpădit de străini? Aveți grije domnilor că sunteți aleșii noștri și nu ne faceți de răs în fața lui Istvan. Avem destul venit procurat de ei, cu care la nevoie să împorocăm liftele străine.

Căutați și simțiți românește chiar atunci când în politică v'ați dezorientat și atunci sigur veți merge pe drumul cel bun.

Mateescu Victor.

Dl. I. Georgescu prefectul județului nostru fiind chemat telefonic a plecat Luni la București, unde a rămas toată săptămâna și de unde se va înapoia Duminecă noaptea.

În ziua de 16 Octombrie 1927, orele 11 înainte de amiază, se va ține licitație publică la sediul sectorului II din Gaiu, pentru arendarea terenului agricol de circa 60 jugăre cadastrale, proprietatea școlii Normale de băieți, „Dimitrie Tichindeal”, din Arad-Gaiu, situată dealungul șoselei Arad-Pecica, cuprinsă între capătul moșiei Bujac și proprietatea fabricii de îngreșat porci.

Termenul de arendare e de un an socotit dela 1 Octombrie 1927 până la 1 Octombrie 1928.

Arendarea se va efectua sau în total, sau în 6 parcele, a câte 10 jugăre fiecare.

Arenda se va plăti în 2 rate, la termenele prevăzute și numai în bani.

Orice alte informațiuni de amănunte se pot obține la Cancelaria Școlii Normale din Arad-Gaiu.

La școala Profesională de fete ort. rom. I-u din Arad, pentru răspândirea învățământului profesional, se primesc, din inițiativa Comiteiului școlii, 15 eleve externe scutite de orice taxe, numai în clasa I-a.

Cererile se primesc până la 10 Octombrie 1927.

Împlinindu-se un an dela decedarea lui

Dr. ATANASIE GAVA

medic-colonel,

se roagă rudeniile, camarazii, amicii și cunoscuții să ia parte la parastasul ce se va celebra în biserica catedrală din Arad Duminecă la 2 Octombrie orele 11.

Un indezirabil.

Presa minoritară locală ni-a fost adus vestea reîntoarcerii preotului romano-catolic Dr. Otto Lakatos la Arad. Un cunosător mai apropiat al acestui călugăr minorit ne atrage atențiunea, că rău s'a făcut, că nu a fost zădărniciă aceea reîntoarcere. Despre dl Lakatos se știe a fi sufletul unui nucleu maghiar, care după paravanul cultural alimentează un spirit propriu de a înțări anumite nădejdi.

Deși nu avem teamă de înfăptuirea acelor nădejdi, dându-ne totuși seama de tradițiile maghiare, legate de trecutul acestui oraș, — nu greșim judecând, că atmosfera lui trebuie păzită multă vreme de orice elemente, cari ar putea-o agita redeșteptând dorințe ascunse. Ori dl Lakatos fiind clasificat de atare element, rău s'a făcut, că nu s'a evitat. — dacă s'ar fi putut, — reîntoarcerea lui. Dacă dăm expresie acestui regret tardiv, o facem pentru a trece în evidența celor chemați activitatea d-lui Lakatos, pentru a preîntîmpina cazuri regretabile cum a fost cel al d-lui Farago, — cu federalizarea.

Trebue să grijească și minoritarii, dar trebue să păzim și noi, ca armonia cetățenească să nu fie tulburată de elemente neastâmpărate și speculative. Avem trebuință de o liniște productivă, care trebue creiată cu orice preț!

Federalizarea Kun-Fried desavuată de centrul Sfatului Negustoresc.

Secția Arad a Sfatului Negustoresc raportând centrului acestei organizații felul cum a demers consfătuirea de federalizare a organizațiilor minoritare, ținută în Arad, a primit răspunsul dorit. În acel raport s'a fost arătat impresia penibilă, ce a făcut-o în Ardeal concursul ce-l da centrul Sfatului Negustoresc acestei acțiuni federalizatoare îndreptată hotărât împotriva năzuințelor de emancipare economică a elementului românesc. Presupunerea celui concurs s'a crezut în baza declarațiilor categorice făcute de dl. Richard Kun în acest senz, cu ocazia întrunirii dela 28 August a. c. în Arad.

Sfatul negustoresc din București, nu a luat la cunoștință demisia d-lui Gh. Adam, comunicându-i că nu a legat nici-un pact cu d-nii Kun și Fried, pe cari îi conșidera ca și dușmanii Sfatului. Iată deci că toată acțiunea federalizatoare a d-lor Kun și Fried este bazată pe tertipuri josnice și minciuni neobrazate, cari descalifică dela sine procedurile celor doi domni neastâmpărași.

Lăsăm să urmeze aci textul original al depeșei Sfatului Negustoresc semnată de dl. Niculescu Rietz; „Desmințim categoric afirmațiunile făcute de inamicii noștri. Nu există nici un pact. Incepeți contracampanie serioasă”.

Trimitem mulțumirile noastre d-lui Niculescu Rietz pentru satisfacția ce-a dat-o secțiilor ardeleni și pentru bucuria ce ne-a făcut-o prin altitudinea-i atât de categoric românească, ce-am așteptat și în care nu ne-am înșelat.

Dl. Farago loialul spunea, că D-se sub condiția unei colaborări armonice a d-lor Kun și Fried, cu centrul Sfatului Negustoresc, s'a înhamat la carul lor. Ce zice d-sa în fața acestei categorice desmințiri. Dacă a fost de bună credință, când a crezut afirmațiunile d-lui Kun, ce altitudine înțelege să ia când să adeverește, că, să-i zicem așa, a fost indus în eroare voilă.

Cum va repara crima comisă în contra armoniei ce domnia în Arad, între noi și minoritari, prin alășarea primită la o acțiune provocatoare, cutoale, că asupra substraturilor noi îl sesizassem la timp, și arălasem cum o primesc românii?

Înainte de a face comentariile, ce se impun, dăm cuvântul d-lui R. Farago, fostul președinte al Corporației negustorilor minoritari, director general al unei bănci, care nu poate fi angajată în demonstrații antiromânești, și om cu rosturi în viața publică pe piața Aradului.

Așteptăm.

Primul salut al fraților latini.

90 reprezentanți ai presei din cele 18 țări latine ale globului au salutată, prin Dl De Castro, primul delegat al Spaniei, națiunea română, în următorii termeni:

„De azi dimineată, intrați în România Mare, delegații presei latine au cunoscut lângă frații lor latini un entuziasm plecat din adâncul inimii. Noi le mulțumim și suntem mișcați până la lacrimi. Dorința noastră de a vă cunoaște este în sfârșit satisfăcută și d-voastră sunteți mult mai fermecători decât ne-am fi închipuit. Trăiască România Mare!”

Dl V. Goldiș și vechiul Regat.

Într'un articol din numărul precedent al ziarului am afirmat că una din învinuirile pe care inspectorul general anchetator le-a adus actualului Consiliu Comunal este aceea că Primăria în loc să depună numerarul disponibil, — evaluat în ziua anchetei la 13 milioane lei, — la Casa de Depuneri, potrivit legii, l-a depus la o bancă particulară.

Consiliul Comunal a recunoscut faptul și s'a scuzat prin aceea că nu a primit nici un ordin în acest sens, ca și cum ar fi fost nevoie de vre-un ordin special când este vorba a se aplica un text categoric de lege.

În legătură cu aceasta relatăm deocamdată următorul incident caracteristic, atât pentru atmosfera din Consiliul Comunal cât-mai ales, pentru evidențierea cu rioasei mentalități a unui fost și... viitor (?) ministru.

Cu prilejul anchetei făcute de Inspectorul G-I Cristea, Consiliul Comunal a fost întrebat de ce a depus numerarul disponibil la o instituțiune particulară cu scontul Băncii Naționale, dar cu riscul pe care îl prezintă astăzi aceste instituții, (exemplu Banca Sârbească Timișoara).

La această întrebare dl consilier V. Goldiș protestează împotriva comparării Băncii Victoria — despre ea e vorba — cu Banca Sârbească din Timișoara, spunând că domnul Inspector general nu este în drept a insulta o instituțiune financiară din țară care ajută populația românească de treizeci de ani încoace, mai mult decât o ajută vechiul regat de nouă ani până în prezent. Consiliul aplaudă.

Este cel puțin curios ca un fost ministru să facă asemenea afirmări și să aibă asemenea eșiri în contra vechiului regat, în fața unui corp constituit din care nu se găsește nimeni să protesteze, ci se ridică toți să aplaude.

E adevărat că Banca Victoria ajută populația românească. Dar Victoria are un reescont la Banca Națională de 93.000.000 cu 6%, în timp ce ea „ajută” populațiunea cu 30%.

Acest incident dovedește o mentalitate nu numai curioasă dar și periculoasă.

Și e bine să reținem că ea este alimentată de un fost sfetnic al Țării.

Atât deocamdată.

BIBLIOGRAFIE

Dimitrie I. Goga: Școala ardeleană în Muntenia și Moldova (Biblioteca „Semănătorul” Arad, No. 171. Lei 5.)

În broșura aceasta, una din multele broșuri folositoare, publicate de Biblioteca „Semănătorul”, dl. Dimitrie I. Goga face un succint istoric al activității școlii ardeleni în Moldova și Muntenia, scoțând în evidență rolul pe care l-au avut învățații ardeleni în lupta de redeșteptare națională în Principatele Dunărene și apoi în România de ieri. Sunt lucruri pe cari ar trebui să le știe toți bunii români, mai cu seamă în aceste vremuri de criminală dușmănie între frați.